

Alamy

Çift Küme

Sonbaharda Samanyolu kuşağının en zengin bölgesi gökyüzünü terk ediyor. Ancak sonbahar ve kış gökyüzünde de yazı aratmayacak güzellikte gök cisimleri bulunuyor. Bunlardan biri de Perseus Takımyıldızı'nda bulunan Çift Küme. Bu gök cisimi, gökyüzündeki en parlak yıldız kümelerinden biri ve onu temiz bir gökyüzü altında çıplak gözle bile görebilirsiniz.

Çift Küme, adından da anlaşılacağı gibi birbirine yakın iki açık yıldız kümesinden (NGC 869 ve NGC 884) oluşur. Kümelerin her biri gökyüzünde Ay'ın kapladığı kadar bir alanı kaplar. Kümeler birbirine yapışık gibi görüldüğünden Çift Küme'nin genişliği yaklaşık iki Ay çapı (bir açı derecesi) kadardır. Her iki küme de temiz bir gökyüzü altında çıplak gözle görülebilir. Her ne kadar yıldızlarını seçebildiklerini söyleyenler olsa da, kümeler çıplak göze silik birer bulut gibi görünür. NGC 869'un parlaklığı NGC 884'ünkine göre biraz daha fazladır.

NGC 869, daha parlak olmasının yanı sıra daha zengin bir küme. Dürbünle onlarca yıldız

zını seçebilirsiniz. Kümenin merkezindeki birkaç parlak yıldız da özellikle dikkati çeker. NGC 884'ün farklı yanı içerdiği kırmızı yıldızlardır. Bu küme diğerine göre biraz daha sönük olduğundan bize daha uzakmış gibi gelir. Oysa kümeler kabaca aynı uzaklıktadır.

Kümelerin içerdiği toplamda 300 kadar mavi süperdev yıldız, Çift Küme'nin çok genç olduğunu gösteriyor. Çünkü bu dev yıldızlar yakıtlarını o kadar hızlı tüketir ki ömürleri 100 milyon yılı (Güneş 4,5 milyar yaşındadır) aşmaz. Gökbilimciler kümelerin yaklaşık 14 milyon yaşında olduğunu hesaplıyorlar.

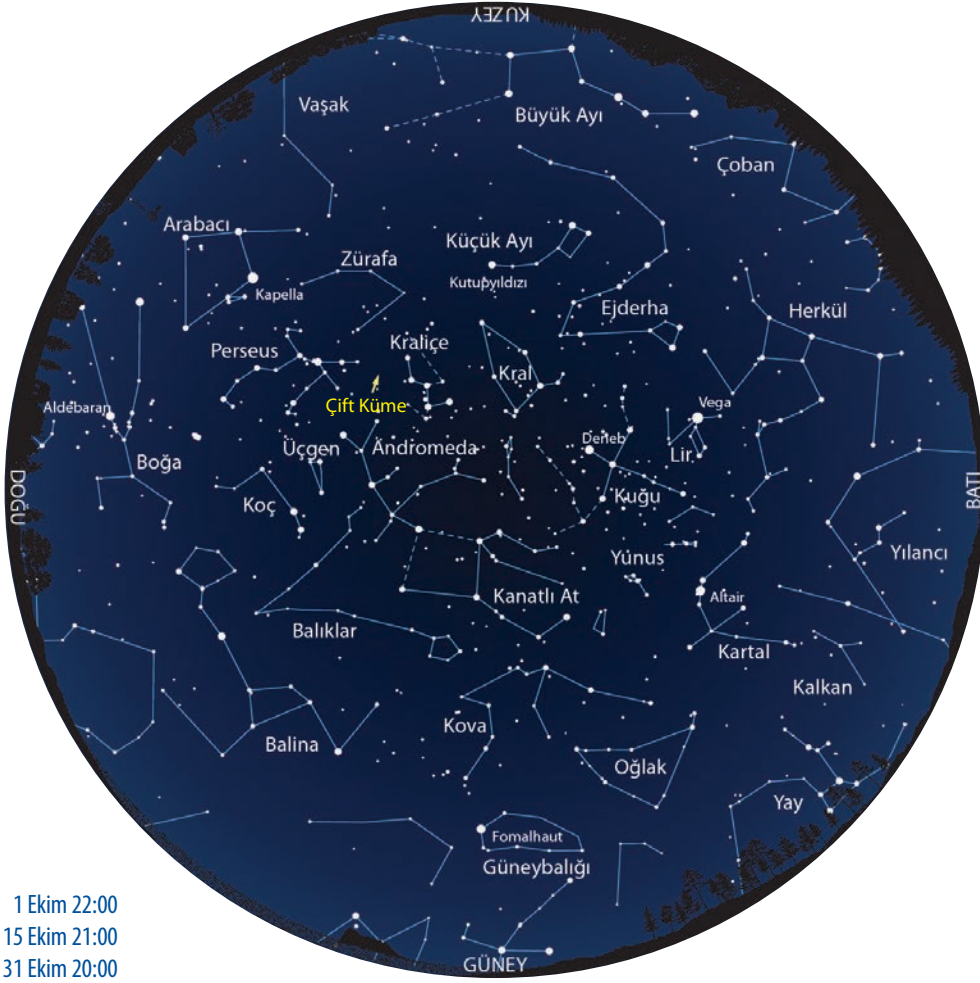
Çift Küme'yi gözlemenin en iyi yolu bir dürbün kullanmak. Çünkü bir teleskopla çifti aynı anda görüş alanına sığdırmak pek mümkün değil. Çift Küme Kraliçe ve Perseus takımyıldızlarının arasında yer alıyor. Kümeleri gökyüzünde bulmak için bu sıralar kuzeydoğu ufku üzerinde yan duran bir M ya da W harfini andıran Kraliçe Takımyıldızı'nın altına bakmak. Çıplak gözle seçemiyorsanız dürbünle bu bölgede bi-

raz gezirseniz Çift Küme'ye mutlaka denk gelirseniz. Çift Küme Samanyolu kuşağı üzerinde yer aldığından dürbünle gezinirken bu bölgenin yıldızlar bakımından ne kadar zengin olduğunu göreceksiniz.

Çift Küme'yi gökyüzünde bulmak için yandaki gökyüzü haritasından yararlanabilirsiniz. Burada kümelerin yeri işaretlenmiş durumdur.

Yarıgölge Ay Tutulması

18/19 Ekim gecesi 00:50-04:50 saatleri arasında gerçekleşecek tutulma ülkemizden gözlenebilecek. Ay'ın % 80'lik bir bölümü Dünya'nın yarıgölgesinden geçeceği için Ay'ın bir bölümü hafifçe kızarmak ancak bu bir tam tutulmadaki gibi belirgin olmayacak. Tutulma ortası saat 02:50'de gerçekleşecek. Yani kızarma bu sırada en belirgin durumunda olacak.

1 Ekim 22:00
15 Ekim 21:00
31 Ekim 20:00

1 Ekim

Ay ve Mars sabaha karşı doğuda yakın görünümde

8 Ekim

Ay ve Venüs günbatımında yakın görünümde

15 Ekim

Mars ve Regulus güneydoğusunda yakın görünümde

16 Ekim

Venüs ve Antares günbatımında çok yakın görünümde

18/19 Ekim

Yargölge Ay tutulması

20 Ekim

Orion göktaşı yağmuru (en fazla 20 adet/saat)

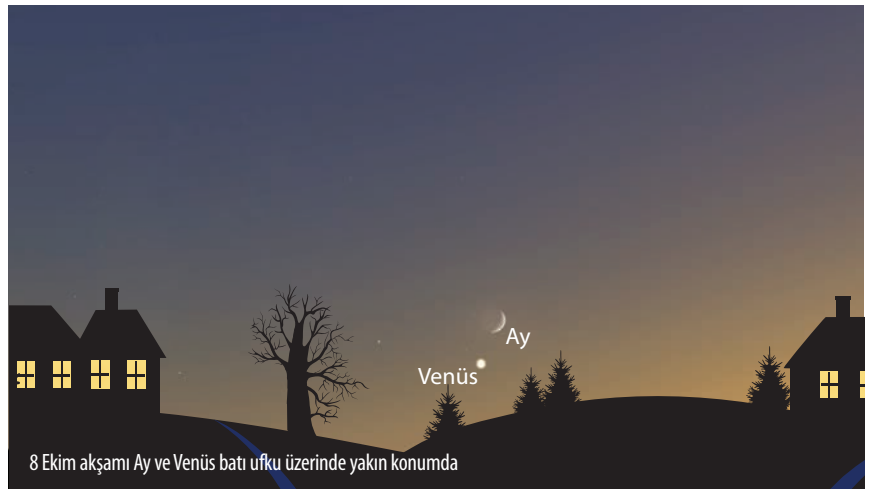
Ekim'de Gezegenler ve Ay

Merkür ayın neredeyse tamamında akşam gökyüzünde olmasına karşın ufuktan çok az yükselecek. Gezegen, ayın ortalarına kadar akşam Güneş battıktan yaklaşık bir saat sonra batacak. Bu nedenle hava tam kararmadan batacak ve gözlenmesi zor olacak.

Venüs akşamları batı ufku üzerinde. Gezegen parlaklığı sayesinde günbatımının hemen ardından görülebiliyor. Venüs bu ay içinde ufkun üzerinde bir miktar yükselecek ve ay sonunda Güneş'ten yaklaşık 2,5 saat sonra batıyor olacak.

Mars sabah gökyüzünde yavaş yavaş yükseliyor. Gezegen hava aydınlanmaya başlamadan yaklaşık üç saat süreyle doğu ufku üzerinde görülebilecek.

Jüpiter artık geceyarısı civarı doğuyor. Gezegen günler ilerledikçe daha da erken doğuyor olacak ve önümüzdeki aylarda akşam gökyüzümüzü süslemeye başlayacak.

Satürn hava karardığında güneybatı ufku üzerinde ufka çok yakın konumda bulunuyor. Gezegen ayın ikinci yarısından itibaren ufka iyice yaklaşacak ve artık bir süre görülemeyecek.

Ay 5 Ekim'de yeniay, 11 Ekim'de ilkdördün, 19 Ekim'de dolunay, 26 Ekim'de sondördün hallerinde olacak.